

Številka: 35432-65/2023-2570-5

Datum: 21. 3. 2024

ČISTOPIS IZREKA OKOLJEVARSTVENEGA DOVOLJENJA

1. Obseg dovoljenja

Stranki - upravljavcu Alenki Borovnik, Zabovci 39, 2281 Markovci (v nadaljevanju: upravljavec) se izda okoljevarstveno dovoljenje za obratovanje naprave, v kateri se izvaja dejavnost intenzivne reje perutnine (piščancev brojlerjev) s proizvodno zmogljivostjo 64.000 mest (Farma Borovnik).

Naprava se nahaja na naslovu Zabovci 39, 2281 Markovci, na zemljiščih v k.o. 418 Zabovci s parc. št. 88/1, 88/2, 93/3, 93/4 v občini Markovci.

Napravo in druge z njo neposredno tehnično povezane dejavnosti sestavljajo naslednje nepremične tehnološke enote:

- hlev 1 (N1),
- hlev 2 (N2),
- kotlovnica 1 (N3), 2 mali kurilni napravi (N3.1),
- kotlovnica 2 (N4), toplotna črpalka (N4.1),
- diesel elektro agregat (N5),
- lovilnik olj (N6),
- kotlovnica 3 (N7), 2 mali kurilni napravi (N7.1).

2. Okoljevarstvene zahteve za emisije snovi v zrak

2.1. Ukrepi za preprečevanje onesnaževanja oziroma zmanjševanje emisij iz naprave

2.1.1. Pri načrtovanju in obratovanju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja mora upravljavec zagotavljati izvajanje naslednjih ukrepov za preprečevanje in zmanjševanje emisije snovi v zrak:

- tesnjenje delov naprave in preprečevanje nastajanja emisije prahu, zajemanje odpadnih plinov na izvoru, rekuperacijo toplote in druge ukrepe za zmanjšanje količine odpadnih plinov;
- čim popolnejšo izrabo surovin in energije ter druge ukrepe za optimiranje proizvodnih procesov;
- optimiranje obratovalnih stanj zagona, spremembe zmogljivosti in zaustavljanja ter drugih izjemnih pogonskih stanj in
- redno vzdrževanje dobrega tehničnega stanja naprave.

2.1.2. Upravljavec mora pri obratovanju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja poleg ukrepov iz točke 2.1.1 izreka tega dovoljenja izvajati tudi naslednje ukrepe za zmanjševanje emisije snovi v zrak:

- v fazah obratovanja naprave, v katerih se trdne snovi (krma, nastilj, gnoj) pretovarjajo, prekladajo ali prevažajo, uporabljajo ali skladiščijo, je zaradi gostote, zrnatosti, velikosti zrn, površinskih lastnosti, abrazijske neodpornosti, drobljivosti, sestave ali nizke vsebnosti vlage teh snovi treba preprečevati in zmanjševati emisijo celotnega prahu in še zlasti razpršene emisije snovi iz naprave,
- zmanjševati poti padanja pri iztresanju gnoja na namensko vozilo,
- prilagajati obratovanje naprave lastnostim krme, vrsti nastilja in gnoju,
- zmanjševati nastavitvena dela in čiščenje tako, da ne prihaja do nepotrebne prašenja,
- avtomatizirati pretovor, kot je polnjenje silosov s krmo brez možnosti iztresanja,
- redno vzdrževati in čistiti naprave za pretovor,
- po možnosti uporabiti nakladalnike le za vlažne materiale ali materiale, ki se ne prašijo,
- popolnoma ali v pretežni meri zagotoviti zaprtje prostorov pri tehnoloških procesih, pri katerih se trdne snovi pretovarjajo, prekladajo, prevažajo, skladiščijo in uporabljajo,
- omejiti pretovarjanje pri visokih hitrostih vetra,
- v zvezi z lastnostmi trdnih snovi uporabiti sredstva, ki vežejo prah, peletirano krmo, grob nastilj in zmanjševati število mest za pretovarjanje,
- uporabiti zaprta prevozna sredstva in zaprte sisteme za natovarjanje in raztovarjanje trdnih snovi kot so vozila z zaprtimi vsebniki za krmo in steljo, namenska vozila s pokritimi prikolicami za prevoz gnoja in v notranjem transportu zaprte transportne trakove za krmo,
- prati in vzdrževati površine cest, po katerih vozijo vozila za prevoz trdnih snovi,
- zapirati vhodna vrata v prostore stavb, v katera se dovažajo, uporabljajo ali odvažajo trdne snovi,
- zapirati ali tesniti mesta za pretovarjanje trdnih snovi,
- prednostno uporabiti zaprte načine skladiščenja, kot je skladiščenje v silosih, steljnikih, zabojnikih, skladiščnih prostorih ali kontejnerjih,
- uporabiti zaprte sisteme za natovarjanje in raztovarjanje trdnih snovi,
- omejiti hitrosti prevoznih sredstev na transportnih poteh tako, da ne prihaja do prašenja,
- potrebno je redno čistiti in vzdrževati manipulativne površine,
- preprečevati in zmanjševati razpršeno emisijo prahu z rednim preventivnim čiščenjem tehnološke opreme in naprav,
- vse povozne površine na lokaciji naprave morajo biti utrjene,
- v čim večji meri zasaditi rastlinje ali zatraviti površine, ki niso namenjene transportu ali razkladanju.

2.1.3. Upravlavec mora zagotavljati zmanjšanje nastanka emisije prahu iz posameznih bivalnih objektov za živali (hlevov) z:

- uporabo grobega materiala za nastilj (kot npr. lesni oblanci),
- ročnim nanosom svežega nastilja pred in med vselitvijo,
- uporabo krmilnikov za hranjenje po želji,
- uporabo peletirane krme z dodatkom oljnih sestavin,
- uporabo skladišč za suho krmo (silosi), ki so opremljeni z zaprtim sistemom za transport,
- uporabo avtomatskega prezračevalnega sistema z majhno hitrostjo zraka v hlevih in
- z zmanjševanjem koncentracije prahu na način razprševanja vodne meglice.

2.1.4. Upravlavec mora zagotavljati izvajanje naslednjih ukrepov za preprečevanje in zmanjševanje emisije vonjav:

- zagotavljati mora ustrezno razdaljo med napravo (farmo) in občutljivimi sprejemniki,
- uporabiti mora sistem nastanitve, kjer so živali in površine suhe in čiste, pri čemer se krma ne sme raztresati in voda se ne sme razlivati, zniževati temperaturo v hlevih in zmanjševati tok in hitrost zraka nad površino gnoja v hlevih,
- zagotavljati, da je nastilj stalno suh in pod aerobnimi pogoji,
- optimirati pogoje izpustov izstopnega zraka iz hlevov kot je povišanje odvodov z lociranjem ventilatorjev na slemenu in povečanjem hitrosti prezračevanja skozi te

navpične odvode, z učinkovito postavitvijo zunanjih ovir za ustvarjanje turbulence v izhodnem toku zraka kot npr. s postavitvijo vegetacijskih in drugih ovir (gospodarska poslopja), z dodajanjem preusmeritvenih pokrovov na izstopne odprtine, ki so na nižje ležečih delih sten, da se izstopni zrak preusmeri proti tlom in z razpršitvijo izstopnega zraka na strani bivalnega objekta, ki je obrnjena stran od občutljivih sprejemnikov.

- 2.1.5. Upravljavec mora zagotavljati zmanjšanje emisij amoniaka v zrak iz skladišča gnoja s pokritjem kupov hlevskega gnoja.
- 2.1.6. Upravljavec mora za zmanjšanje emisije amoniaka v zrak iz posameznih bivalnih objektov za živali (hlevov) zagotavljati, da izvaja vzrejo brojlerjev na globokem nastilju s prisilnim prezračevanjem in z napajalnim sistemom brez iztekanja, pri čemer mora zagotavljati, da emisije amoniaka v zrak ne presegajo mejnih vrednosti, določenih v Preglednici 1 iz točke 2.2.1 izreka tega dovoljenja.
- 2.1.7. Upravljavec lahko kot gorivo v nepremičnem motorju z notranjim izgorevanjem – diesel elektro agregatu (N5) iz točke 1 izreka tega dovoljenja uporablja le plinsko olje D2.
- 2.1.8. Nepremični motor z notranjim izgorevanjem – diesel elektro agregat (N5) lahko obratuje samo za pogon rezervnega ali zasilnega napajanja elektrike, pri čemer njegov obratovalni čas ne sme presegati 300 ur letno.

2.2. Mejne vrednosti emisije snovi v zrak

- 2.2.1. Mejna vrednost emisije amoniaka v zrak iz posameznega bivalnega objekta za brojlerje z uporabo reje na globokem nastilju je določena v Preglednici 1.

Preglednica 1: Mejna vrednost emisije snovi v zrak

Parameter	Mejna vrednost (v kg NH ₃ /mesto za brojler/leto)
Dušik, izražen kot NH ₃	0,08

2.3. Zahteve za obratovalni monitoring emisij snovi v zrak

- 2.3.1. Upravljavec mora zagotavljati monitoring emisije amoniaka v zrak kot oceno z izračunom letne količine razpršene emisije snovi v zrak na podlagi uporabe emisijskega faktorja, ki se nanaša le na emisije glede na vrsto perutnine (brojlerji) in način reje iz hlevov.
- 2.3.2. Upravljavec mora zagotavljati monitoring emisije celotnega prahu v zrak iz posameznega bivalnega objekta za brojlerje kot oceno z izračunom letne količine razpršene emisije snovi v zrak na podlagi uporabe emisijskega faktorja.
- 2.3.3. Upravljavcu ni treba zagotoviti izvajanje obratovalnega monitoringa emisij snovi v zrak iz nepremičnega motorja z notranjim izgorevanjem – diesel elektro agregat (N5), katerega obratovalni čas ne sme presegati 300 ur letno in je namenjen samo za pogon zasilnega napajanja elektrike.

2.4. Obveznost predložitve poročila o rezultatih obratovalnega monitoringa

- 2.4.1. Upravljavec mora oceno o letnih emisijah snovi v zrak, ki jo izdelata izvajalec obratovalnega monitoringa na podlagi ocene z izračunom letne količine razpršenih emisij amoniaka in celotnega prahu v zrak, poslati Agenciji Republike Slovenije za okolje v elektronski obliki vsako leto do 31. marca tekočega leta za preteklo koledarsko leto.
- 2.4.2. Upravljavec mora kot prilogo k oceni o letnih emisijah snovi v zrak iz točke 2.4.1. izreka tega dovoljenja priložiti oceno z izračunom razpršenih emisij iz točke 2.3.1. in 2.3.2. izreka tega dovoljenja. Iz ocene mora biti razviden način izračuna in podatki, ki so bili pri tem uporabljeni.

3. Okoljevarstvene zahteve za emisije snovi in toplote v vode

3.1. Zahteve v zvezi z emisijami snovi in toplote v vode

- 3.1.1. Upravljavec mora zagotoviti, da v napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja ne bodo nastajale industrijske odpadne vode.
- 3.1.2. Upravljavec mora vode, ki nastajajo pri pranju hlevov, ki se izvede po predhodnem suhem čiščenju hleva, zbirati v vodotesnih zbirnih jamah Rez1 in Rez2, ločeno od padavinske odpadne vode, ki se odvaja s strehe hleva 2 (N2) ter s povoznih površin.
- 3.1.3. Upravljavec mora zagotoviti odvajanje padavinske odpadne vode z asfaltiranih manipulativnih in transportnih površin preko lovilnikov olj, ki so skladni s standardom SIST EN 858.
- 3.1.4. Upravljavec mora redno, najmanj pa enkrat letno, zagotoviti redni pregled zbiralnikov ter preveriti njihovo tesnost.
- 3.1.5. Upravljavec mora zagotavljati suho čiščenje dvoriščnega območja ter transportnih poti (brez nastanka odpadnih vod). Dvoriščna območja ter transportne poti morajo biti asfaltirane.
- 3.1.6. Upravljavec mora zagotoviti, da se komunalne odpadne vode, ki nastanejo pri pranju rok v umivalnikih, odvajajo v podzemna zbiralnika odpadne vode Rez 1 in Rez 2 v največji letni količini komunalne odpadne vode 0,6 m³.

4. Okoljevarstvene zahteve glede ravnanja z odpadki

4.1 Ukrepi za preprečevanje onesnaževanja oziroma zmanjševanje emisij iz naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja

- 4.1.1 Upravljavec mora nastale odpadke začasno skladiščiti:
- tako, da ni ogroženo človekovo zdravje in da se ne škodi okolju,
  - ločeno po vrstah odpadkov tako, da so izpolnjene zahteve za predvideni način nadaljnjega ravnanja, pri čemer so opremljeni s podatki o nazivu odpadka in njegovi številki,
  - tako, da količina začasno skladiščenih odpadkov ne presega količine odpadkov, ki zaradi delovanja ali dejavnosti upravljavca nastanejo v 12 mesecih.
- 4.1.2 Upravljavec mora nevarne odpadke začasno skladiščiti tako, da se hranijo ločeno in ne

pride do mešanja z drugimi nevarnimi odpadki ter z njimi ravnati tako, da so primerni za obdelavo. Upravljavec mora nevarne odpadke hraniti v embalaži, izdelani iz materiala, odpornega proti učinkovanju shranjenih odpadkov, ter jih opremiti z napisom »nevarni odpadek«.

- 4.1.3 Upravljavec mora za nastale odpadke zagotoviti obdelavo odpadkov tako, da:
- jih odda zbiralcu ali izvajalcu obdelave,
  - jih prepusti zbiralcu, če je prepuščanje s posebnim predpisom dovoljeno, ali
  - nenevarne odpadke, za katere ne velja poseben predpis, proda trgovcu, če ta zanj zagotovi njihovo obdelavo tako, da jih proda izvajalcu obdelave.

4.2 Ukrepi za spremljanje lastnih odpadkov, nastalih v napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja, in ravnanje z njimi

- 4.2.1 Upravljavec mora voditi evidenco o nastajanju odpadkov in ravnanju z njimi, v kateri so podatki o številkah odpadkov in količinah:
- nastalih odpadkov in virih njihovega nastajanja,
  - začasno skladiščenih odpadkov,
  - odpadkov, oddanih v nadaljnje ravnanje drugim osebam v Republiki Sloveniji, in
  - odpadkov, poslanih v obdelavo v druge države članice EU in tretje države, z navedbo postopka obdelave, kraja obdelave in izvajalca obdelave.

Upravljavec mora podatke v evidenco o nastajanju odpadkov in ravnanju z njimi vnašati tako, da je razvidno časovno zaporedje nastajanja odpadkov in ravnanja z njimi.

4.3 Ukrepi za preprečevanje, pripravo za ponovno uporabo, recikliranje in predelavo odpadkov, nastalih v napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja

- 4.3.1 Upravljavec mora zagotoviti izvajanje sledečih ukrepov, s katerimi bo zagotovljeno preprečevanje nastajanja odpadkov, priprava odpadkov za ponovno uporabo, recikliranje in predelava odpadkov, ki nastajajo v napravi:
- ločeno zbiranje nastalih odpadkov,
  - usposabljanje zaposlenih v zvezi z ravnanjem z odpadki.

4.4 Zahteve za ravnanje z gnojem in pralnimi vodami

- 4.4.1 Upravljavcu se dovoljuje skladiščiti gnoj na kmetijskih zemljiščih v uporabi, ki ne ležijo na vodovarstvenem območju, in sicer do največ šest mesecev z obvezno menjavo lokacije vsako leto, pri čemer mora zagotoviti, da:
- gnoj vsebuje več kot 400 g suhe snovi na kg,
  - se gnoj nalaga v kup, katerega skupna prostornina je enaka ali manjša kot 30 m³,
  - je kup v celoti prekrit z nepoškodovano vodoodporno folijo, ki mora segati čez vznožje kupa najmanj 1 m v vse smeri, da ne pride do zatekanja vode pod folijo,
  - je folija obtežena ali kako drugače pritrjena k tlom, da je onemogočeno razkritje zaradi vetra,
  - je kup oblikovan in prekrit najpozneje v štirih dneh od začetka dovažanja gnoja,
  - je kup oblikovan tako, da se na foliji, s katero je prekrit, ne nabira deževnica,
  - je kup oddaljen od stoječih ali tekočih voda najmanj 25 m,
  - je kup oddaljen več kot 100 m od objekta za zajem pitne vode, ki je vključen v sistem javne oskrbe s pitno vodo, če za območje okoli tega objekta ni določen vodovarstveni režim,
  - kup leži neposredno ob hlevu ali je od naselja oddaljen več kot 300 m in
  - kup ni na strmem zemljišču, na poplavnem zemljišču ali zemljišču, na katerem lahko zastaja voda.

- 4.4.2 Upravljavec mora gnoj uporabiti kot gnojilo za gnojenje lastnih kmetijskih zemljišč ali ga oddati drugim uporabnikom kmetijskih zemljišč.
- 4.4.3 Upravljavec mora pralne vode iz točke 3.1.2 izreka tega dovoljenja takoj po njihovem nastanku uporabiti za namakanje na lastnih kmetijskih zemljiščih ali jih kot odpadek oddati upravljavcu bioplinarne.
- 4.4.4 Upravljavec mora zagotoviti proučitev kmetijskega zemljišča, ki ga bo gnojil, pri čemer mora upoštevati:
- vrsto, stanje in naklon tal,
  - podnebne razmere,
  - odvodnjavanje in namakanje tal,
  - kolobarjenje,
  - vodne vire.
- 4.4.5 Upravljavec mora zagotoviti zadostno razdaljo med polji, po katerih raztrese gnoj in območji, na katerih obstaja tveganje za odtekanje v vodo, ter sosednjimi zemljišči.
- 4.4.6 Upravljavec mora zagotoviti, da se gnoj na kmetijska zemljišča ne vnaša, kadar:
- so tla poplavljena, zmrznjena ali pokrita s snegom,
  - je stanje tal takšno, da je tveganje za odtekanje ali odvodnjavanje veliko,
  - se odtekanje lahko predvideva zaradi pričakovanega dežja.
- 4.4.7 Upravljavec mora zagotoviti, da se količina gnoja za na kmetijska zemljišča prilagodi:
- vsebnosti dušika in fosforja v gnoju,
  - vsebnosti hranil v tleh,
  - potrebam sezonskih pridelkov,
  - vremenu in tlom, ko bi lahko prišlo do odtekanja.
- 4.4.8 Upravljavec mora zagotoviti, da je raztros gnoja usklajen s hranilno potrebo pridelkov.
- 4.4.9 Upravljavec mora zagotoviti redno preverjanje kmetijskih zemljišč, na katera je bil raztrosen gnoj, da ugotovi morebitne znake odtekanja.
- 4.4.10 Upravljavec mora s preverjanjem zagotoviti, da stroji za raztresanje gnoja delujejo brezhibno in da so ustrezno nastavljeni.
- 4.4.11 Upravljavec mora gnoj po površini, ki se gnoji, s trosilcem raztrositi enakomerno ter ga takoj oz. najkasneje v dvanajstih urah po raztrosu vmešati v tla.

5. Okoljevarstvene zahteve za emisije hrupa

5.1. Zahteve v zvezi z emisijami hrupa

- 5.1.1. Upravljavec mora pri obratovanju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja, ki je vir hrupa, zagotoviti, da na kateremkoli mestu ocenjevanja hrupa, mejne vrednosti kazalcev hrupa, ki so določene v točki 5.2. izreka tega dovoljenja, ne bodo presežene.
- 5.1.2. Upravljavec mora pri obratovanju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja zagotoviti izvajanje vseh potrebnih ukrepov za preprečevanje hrupa in nadzor nad obratovanjem naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja ob zagonu, puščanju, okvari ali trenutni

zaustavitvi, da emisije hrupa ne bodo presegle mejnih vrednosti kazalcev hrupa iz točke 5.2 izreka tega dovoljenja.

- 5.1.3. Upravljavec mora poleg ukrepov iz točke 5.1.2 izreka tega dovoljenja uporabljati naslednje kombinacije tehnik za preprečevanje ali zmanjšanje emisij hrupa:
- zagotovitev ustrezne razdalje med napravo in občutljivimi sprejemniki,
  - povečanje razdalje med virom hrupa in sprejemnikom,
  - uporabo čim krajših cevi za dovod krme,
  - postavitev posod in silosov za krmo tako, da se čim bolj zmanjša premikanje vozil po farmi,
  - zapiranje vrat in večjih odprtih stavbe, zlasti med hranjenjem,
  - opremo za transport krme, transportne trakove za gnoj, ventilatorje ter opremo kotlovnice za pripravo tople vode upravlja izkušeno osebje,
  - izogibanje hrupnim dejavnostim ponoči in med vikendi,
  - upoštevanje določb za nadzor nad hrupom med vzdrževalnimi dejavnostmi,
  - uporabo transportnih trakov in polžnih transporterjev,
  - uporabo tihe opreme, kot so visoko učinkoviti ventilatorji, kadar naravno prezračevanje ni mogoče ali zadostno, ter črpalke in kompresorji,
  - uporabo opreme, ki vključuje opremo za zmanjševanje hrupa, izolacijo vibracij in izvedbo zvočne izolacije stavb,
  - zmanjševanje širjenja hrupa z vstavitvijo ovir med vire hrupa in sprejemnike.

5.2. Mejne vrednosti kazalcev hrupa

5.2.1 Mejne vrednosti kazalcev hrupa L_{dan} , $L_{noč}$, $L_{večer}$ in L_{dvn} , so določene v Preglednici 2.

Preglednica 2: Mejne vrednosti kazalcev hrupa

Območje varstva pred hrupom	L_{dan} (dBA)	$L_{večer}$ (dBA)	$L_{noč}$ (dBA)	L_{dvn} (dBA)
III. območje	58	53	48	58

5.2.2 Mejne vrednosti konične ravni hrupa L_1 so določene v Preglednici 3.

Preglednica 3: Mejne vrednosti konične ravni hrupa

Območje varstva pred hrupom	L_1 -obdobje večera in noči (dBA)	L_1 -obdobje dneva (dBA)
III. območje	70	85

5.3. Obveznosti v zvezi z izvajanjem prvega ocenjevanja, obratovalnega monitoringa in poročanjem zaradi emisije hrupa

- 5.3.1 Upravljavec mora zagotoviti izvajanje prvega ocenjevanja in obratovalnega monitoringa hrupa za napravo iz točke 1 izreka tega dovoljenja v stanju njene največje zmogljivosti obratovanja.
- 5.3.2 Upravljavec mora prvo ocenjevanje hrupa za napravo iz točke 1 izreka tega dovoljenja izvesti v času poskusnega obratovanja oziroma po vzpostavitvi stabilnih obratovalnih razmer.
- 5.3.3 Upravljavec mora zagotoviti izvedbo občasnega ocenjevanja hrupa za napravo iz točke 1 izreka tega dovoljenja enkrat v obdobju treh let.

5.3.4 Upravljavec mora Agenciji Republike Slovenije za okolje predložiti poročilo o ocenjevanju hrupa zaradi emisije vira hrupa najkasneje v 30 dneh po opravljenem ocenjevanju hrupa.

6. Okoljevarstvene zahteve v zvezi s preprečevanjem onesnaževanja tal in podzemne vode

6.1. Upravljavcu se potrdi prejem dokumenta Ocena možnosti za onesnaženje tal in podzemne vode za napravo iz točke 1 izreka tega dovoljenja, št. 900620-avl, december 2020, izdelal E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana.

6.2. Ukrepi za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode

6.2.1. Upravljavec mora zagotoviti preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode tako, da:

- zagotovi brezhibno in zanesljivo obratovanje naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja,
- izvaja tehnične ukrepe za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode,
- vodi vzdrževalni dnevnik o izvajanju tehničnih ukrepov iz druge alineje te točke izreka tega dovoljenja in
- zagotovi izvedbo rednih pregledov tehničnih ukrepov za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode vsakih pet let.

6.2.2. Upravljavec mora zagotavljati:

- strokovno rokovanje s sredstvom za razkuževanje, ki ga sme izvajati le ustrezno usposobljena oseba, in sicer tako, da se prepreči izpust v okolje,
- da v primeru razlitja sredstva za razkuževanje in dizelskega goriva ni izpusta nevarnih snovi v okolje,
- utrjene talne površine transportnih poti,
- vodenje evidence o uporabi nevarnih in zadevnih nevarnih snovi,
- upoštevanje in izvajanje postopkov za ukrepanje ob izlivih ali nesrečah,
- izvajanje programa rednih popravil in vzdrževanja,
- predhodno temeljito čiščenje hlevov tako, da se zmanjša poraba sredstva za razkuževanje.

7. Drugi ukrepi v zvezi z obratovanjem naprave

7.1. Ukrepi za čim višjo stopnjo varstva okolja kot celote

7.1.1. Upravljavec mora pri obratovanju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja izvajati in upoštevati sistem ravnanja z okoljem, ki vključuje naslednje elemente:

1. zavezanost vodstva, vključno z najvišjim vodstvom;
2. opredelitev okoljske politike, ki vključuje stalno izboljševanje okoljskih značilnosti obrata, ki jo zagotavlja vodstvo;
3. načrtovanje in pripravo potrebnih postopkov in ciljev v povezavi s finančnim načrtovanjem in naložbami;
4. izvajanje postopkov, pri katerih je posebna pozornost namenjena:
  - (a) strukturi in odgovornosti;
  - (b) usposabljanju, ozaveščanju in usposobljenosti;
  - (c) komunikaciji;
  - (d) vključevanju zaposlenih;
  - (e) dokumentaciji;

- (f) učinkovitemu obvladovanju procesov;
  - (g) programom vzdrževanja;
  - (h) pripravljenosti in ukrepanju v nujnih primerih;
  - (i) ohranjanju skladnosti z okoljsko zakonodajo;
5. preverjanje učinkovitosti in izvajanje popravilnih ukrepov, pri čemer je posebna pozornost namenjena:
    - (a) monitoringu in merjenju;
    - (b) popravilnim in preventivnim ukrepom;
    - (c) vodenju evidenc;
    - (d) neodvisnim (kjer je izvedljivo) notranjim ali zunanjim presojam, da se ugotovi, ali je sistem ravnanja z okoljem skladen z načrtovano ureditvijo ter ali se ustrezno izvaja in vzdržuje;
  6. pregled sistema ravnanja z okoljem ter njegove stalne ustreznosti, primernosti in učinkovitosti, ki ga izvaja najvišje vodstvo;
  7. spremljanje razvoja čistejših tehnologij;
  8. upoštevanje okoljskih vplivov morebitne razgradnje naprave v fazi načrtovanja nove naprave in v njeni celotni obratovalni dobi;
  9. redno uporabo sektorskih primerjalnih analiz (npr. sektorski referenčni dokument EMAS).
- 7.1.2. Upravljavec mora za preprečevanje ali zmanjševanje okoljskega vpliva in izboljšanje splošnih značilnosti zagotavljati:
- ustrezno lokacijo naprave in razporeditev dejavnosti v prostoru,
  - izobraževanje in usposabljanje osebja,
  - pripravo načrta za izredne razmere za obravnavanje nepričakovanih emisij in dogodkov, kot je onesnaženje vodnih teles,
  - redne preglede, popravila in vzdrževanje konstrukcij in opreme,
  - začasno skladiščenje poginulih živali tako, da se preprečijo ali zmanjšajo emisije.
- 7.1.3. Upravljavec mora za zmanjšanje skupnega izločenega dušika in posledično emisij amoniaka ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali zagotavljati predpisane sestave prehrane in prehranske strategije, ki vključuje naslednjo kombinacijo:
- zmanjšanje vsebnosti surovih beljakovin z uporabo prehrane z uravnoteženo vsebnostjo dušika na podlagi energijskih potreb in prebavljivih aminokislin;
  - večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja;
  - dodajanje nadzorovanih količin esencialnih aminokislin v prehrano z majhno vsebnostjo surovih beljakovin;
  - uporaba odobrenih krmnih dodatkov, s katerimi se zmanjšuje skupni izločeni dušik.
- 7.1.4. Upravljavec mora za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali zagotavljati predpisane sestave prehrane in prehranske strategije, ki vključuje naslednjo kombinacijo:
- večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja;
  - uporabo odobrenih krmnih dodatkov, s katerimi se zmanjšuje skupni izločeni fosfor (npr. fitaza);
  - uporabo hitro prebavljivih anorganskih fosfatov za delno nadomestitev običajnih virov fosforja v krmi.
- 7.1.5. Upravljavec mora za učinkovito uporabo vode zagotavljati sledečo kombinacijo tehnik:
- evidentiranje porabe vode;
  - odkrivanje in odprava morebitnega puščanja vode;

- uporabo visokotlačnih čistilnih aparatov za čiščenje bivalnih prostorov živali in opreme;
- izbiro in uporabo ustrezne opreme (npr. nastavkov za sesanje, skodelic za napajanje, korit za vodo) za posamezne kategorije živali ob stalnem zagotavljanju vode (pitje po želji);
- redno preverjanje in (po potrebi) prilagajanje nastavitvev opreme za pitno vodo;
- ponovno uporabo neonesnažene deževnice kot vode za čiščenje.

7.1.6. Upravljaavec mora za učinkovito rabo energije v napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja zagotavljati sledečo kombinacijo tehnik:

- visokoučinkoviti ogrevalni/hladilni in prezračevalni sistemi,
- optimizacija ogrevalnih/hladilnih in prezračevalnih sistemov ter upravljanja,
- izolacija sten, podov in/ali stropov bivalnih prostorov živali,
- uporaba energijsko učinkovite razsvetljave,
- uporaba toplotnih črpalk za rekuperacijo toplote.

7.1.7. Upravljaavec mora za zmanjšanje emisij amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa za rejo piščancev brojlerjev zagotoviti oceno ali izračun zmanjšanja emisij amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa z uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, ki se uporabljajo v napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja.

7.1.8. Upravljaavec mora enkrat na leto v napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja zagotavljati spremljanje skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, z uporabo masne bilance dušika in fosforja na podlagi zaužite krme, vsebnosti surovih beljakovin v prehrani, skupnega fosforja in proizvodnosti živali, pri čemer mora zagotavljati, da skupni izločeni dušik in skupni izločeni fosfor za piščance brojlerje ne presegata mejnih vrednosti iz Preglednic 4 in 5.

Preglednica 4: Mejna vrednost za skupni izločeni dušik, povezan z BAT

Parameter	Kategorija živali	Skupni izločeni dušik, povezan z BAT (v kg izločenega dušika/mesto za žival/leto)
Skupni izločeni dušik, izražen kot N	Brojlerji	0,6

Preglednica 5: Mejna vrednost za skupni izločeni fosfor, povezan z BAT

Parameter	Kategorija živali	Skupni izločeni fosfor, povezan z BAT (v kg izločenega P ₂ O ₅ /mesto za žival/leto)
Skupni izločeni fosfor, izražen kot P ₂ O ₅	Brojlerji	0,25

7.1.9. Upravljaavec mora zagotoviti vodenje evidence naslednjih parametrov procesa vsaj enkrat na leto:

- porabo vode;
- porabo električne energije;
- porabo goriva;
- število prejetih in oddanih živali, pri čemer se upoštevajo tudi pogini,

- porabo krme,
- proizvodnjo gnoja.

7.1.10. Upravljavec mora oceno ali izračun zmanjšanja emisij amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa z uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, ki se uporabljajo v napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja, iz točke 7.1.7 izreka tega dovoljenja, skupno izločeni dušik in skupno izločeni fosfor iz točke 7.1.8 izreka tega dovoljenja in evidenco spremljanja parametrov iz točke 7.1.9 izreka tega dovoljenja poslati Agenciji Republike Slovenije za okolje v pisni obliki enkrat letno, najkasneje do 31. marca.

7.2. Ukrepi za preprečevanje nesreč in zmanjšanja njihovih posledic

- 7.2.1. Upravljavec mora ukreniti vse potrebno, da se preprečijo nesreče ter omejijo in zmanjšajo njihove posledice in zagotoviti izvajanje naslednjih ukrepov:
- preventivno vzdrževanje in nadzor nad delovanjem naprave,
  - izvajanje vseh ukrepov varstva pred požarom, ki so določeni s požarnim redom,
  - redno izobraževanje, usposabljanje in seznanjanje zaposlenih z vsebinami s področja obvladovanja nesreč,
  - ustrezno, vzdrževano gasilno opremo.

7.3. Drugi posebni pogoji

- 7.3.1. Upravljavec mora nemudoma izvesti ukrepe, s katerimi zagotovi skladnost delovanja naprave s tem okoljevarstvenim dovoljenjem, če je kršeno, in inšpektorja, pristojnega za varstvo okolja, obvestiti o tej kršitvi.
- 7.3.2. Upravljavec mora ustaviti napravo ali njen del, če zaradi kršitve pogojev iz tega dovoljenja grozi neposredna nevarnost za zdravje ljudi ali povzročitev znatnega škodljivega vpliva na okolje.
- 7.3.3. Upravljavec mora poročati Agenciji Republike Slovenije za okolje o izpustih in prenosih onesnaževal do 31. marca v tekočem letu za preteklo leto v skladu s predpisi o Evropskem registru izpustov in prenosov onesnaževal.

8. Ukrepi za preprečevanje in nadzor nad izrednimi razmerami pri obratovanju naprave ter za zmanjševanje njihovih posledic

- 8.1. Upravljavec mora zagotoviti izvajanje naslednjih ukrepov:
- redno vzdrževanje objektov in opreme,
  - redno čiščenje in razkuževanje objektov in opreme,
  - dezinfekcijo, deratizacijo in dezinsekcijo z namenom preprečevanja ali širjenja bolezni,
  - oddajo poginulih živali veterinarsko-higienski službi,
  - nadzor nad procesom reje,
  - uporaba diesel elektro agregata v primeru izpada električne energije.

9. Obveznost obveščanja o spremembah

- 9.1. Upravljavec mora v primeru spremembe upravljavca najkasneje v roku 30 dni obvestiti ministrstvo o novem upravljavcu.
- 9.2. Upravljavec mora vsako nameravano spremembo v obratovanju naprav iz točke 1 izreka tega dovoljenja, povezano z delovanjem ali razširitvijo naprave, ki lahko vpliva na okolje,

pisno prijaviti na ministrstvo, kar izkazuje s potrdilom o oddani pošiljki.

- 9.3. Upravljavec, ob stečaju pa stečajni upravitelj, mora ministrstvo pisno obvestiti o nameri dokončnega prenehanja obratovanja naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja, kar izkazuje s potrdilom o oddani pošiljki.

10. Stroški postopka

- 10.1. V postopku stroški niso nastali.

Obrazložitev

Čistopis izreka je izdelan v skladu s 107. členom Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22 in 18/23 – ZDU-1O), in sicer na podlagi sledečih odločb:

- okoljevarstveno dovoljenje OVD št. 35407-1/2020-23 z dne 16. 6. 2021,
- odločba o spremembi št. 35432-65/2023-2570-4 z dne 14. 2. 2024.

Karin Malc
višja svetovalka I

Vročiti:

- E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana (za: Alenka Borovnik, Zabovci 39, 2281 Markovci) – osebno
- Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in energijo – navadno elektronsko (gp.irsoe@gov.si)

Objaviti na:

- osrednjem spletnem mestu državne uprave